

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.002.01.2023

Pani
Izabela Kik
Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
w Opolu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/070 – Wprowadzenie do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Opolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu, ul. Wrocławska 172, 45-835 Opole ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Kik, Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu od 1 lipca 2008 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość i rzetelność realizacji zadań związanych z wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin
Okres objęty kontrolą	Od 1 lipca 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, o ile mają one związek z działaniami prowadzonymi w tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	Agnieszka Roszczak-Fedorowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/ 6/2022 z 10 stycznia 2023 r., Jan Kwas, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/18/2023 z 10 stycznia 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-2, 3)</p>

¹ Dalej: Inspektorat lub WIORIN.

² Dalej: Wojewódzki Inspektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wojewódzka Inspektor zapewniła przygotowanie WIORiN do realizacji zadań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, o którym mowa w znowelizowanym art. 30 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu⁵. W tym zakresie podjęła działania polegające na dostosowaniu struktury organizacyjnej WIORiN, powierzeniu poszczególnych zadań pracownikom Inspektoratu oraz pracownikom oddziałów terenowych WIORiN oraz przygotowaniu zmiany Statutu Inspektoratu. Działania te nie zostały jednak podjęte bezzwłocznie.

W latach 2021-2022 zrealizowano 18 kontroli planowych – o sześć więcej, niż wynikało to z zaleceń Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa⁶. Niezależnie od przeprowadzonych kontroli planowych, WIORiN przeprowadził trzy kontrole interwencyjne i jedną problemową. Wszystkie kontrole prowadzone były na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa⁷, a także zgodnie z ustalonymi przez Głównego Inspektora procedurami wewnętrznymi. Podczas kontroli weryfikowano m.in. spełnianie wymagań jakościowych pobranych próbek nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. W uzasadnionych przypadkach Wojewódzka Inspektor wydawała decyzje zakazujące wprowadzenie do obrotu nawozu albo środka wspomagającego uprawę roślin oraz nakazujące ich wycofanie z obrotu. Decyzje administracyjne wydawane były na podstawie obowiązujących przepisów i w oparciu o jednoznaczne kryteria. Prawidłowo ustalano wysokość opłaty sankcyjnej, jak również opłat za przeprowadzenie przez WIORiN czynności kontrolnych oraz badań.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zaniechania niezwłocznej weryfikacji prawidłowości realizacji wydanych przez Wojewódzką Inspektor decyzji, podlegających natychmiastowemu wykonaniu,
- zaniechania przeprowadzenia badań poziomu zanieczyszczeń nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, jak też ograniczenia zakresu takich badań, w ramach niektórych prowadzonych przez WIORiN kontroli.

W ramach niniejszej kontroli, Najwyższa Izba kontroli, działając na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, zleciła WIORiN przeprowadzenie dwóch kontroli doraźnych dotyczących środków wspomagających uprawę roślin, wytwarzanych z komunalnych osadów ściekowych. Kontrola miała na celu ocenę spełniania przez te produkty wymagań określonych w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu⁸, w zakresie następujących parametrów: chromu, kadmu, niklu, ołowiu i rtęci na kg suchej masy środka, żywych jaj pasożytów jelitowych *Ascaris* sp., *Trichuris* sp., *Toxocara* sp. oraz bakterii z rodzaju *Salmonella*. W wyniku jednej z tych kontroli stwierdzono, że badana próba wykazała obecność niedozwolonych zanieczyszczeń, tj. żywych jaj pasożytów jelitowych z rodzaju *Toxocara* sp.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2023 r., poz. 569, dalej: ustawa o nawozach i nawożeniu. Zadania dotyczące nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin zostały przypisane Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dniem 1 lipca 2020 r.

⁶ Dalej: Główny Inspektor.

⁷ Dz.U. z 2023 r., poz. 288 ze zm., dalej: ustawa o PIORiN.

⁸ Dz. U. Nr 119, poz. 765, ze zm. Dalej: rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Z dniem 1 lipca 2020 r. zadania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, zostały przypisane organom Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa⁹.

Struktura organizacyjna jednostki została przystosowana do realizacji nowych zadań, wprowadzone zostały zmiany w Statucie Inspektoratu, Regulaminie organizacyjnym WIORiN oraz zakresach czynności poszczególnych pracowników¹⁰. I tak:

- 4 stycznia 2021 r. ww. zadania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów powierzono 14 pracownikom WIORiN w oddziałach terenowych Inspektoratu (w Brzegu, Głubczycach, Kluczborku, Namysłowie, Nysie, Oleśnie, Opolu, Strzelcach Opolskich¹¹) oraz dwóm pracownikom w Oddziale w Prudniku i dwóm w Dziale Ochrony Roślin i Nawozów;

- 26 lutego 2021 r. w Regulaminie Organizacyjnym WIORiN¹² do zadań realizowanych przez Dział Ochrony Roślin i Nawozów¹³, przypisano m.in. nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez oddziały w zakresie: kontroli wprowadzania do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin¹⁴, pobieranie prób do badań laboratoryjnych jakości i zanieczyszczeń nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWOZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin;

- 20 maja 2022 r. w Statucie WIORiN¹⁵ uwzględniono realizację zadania związanego z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i śwur; ww. zmiana Statutu została wprowadzona Zarządzeniem nr 57/22 Wojewody Opolskiego, na wiosek Wojewódzkiego Inspektora¹⁶ skierowany po upływie ponad jednego roku od powierzenia tych zadań WIORiN (1 lipca 2020 r.), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 7-76, 77-108, 109-276, 277-278, 488-500)

W piśmie z 30 lipca 2020 r. skierowanym do WIORiN, Opolski Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych poinformował, że (...) *według stanu staniu na dzień 1 lipca 2020 r. wszystkie kontrole rozpoczęte w 2020 r. zostały zakończone, IJHARS nie wykonywał kontroli dotyczących nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, w których stwierdzono nieprawidłowości oraz, nie były prowadzone postępowania administracyjne (...)*. W związku tym IJHARS nie posiadał akt spraw wymagających przekazania do WIORiN. Jednocześnie w piśmie zadeklarowano, że (...) *akta zakończonych kontroli będą udostępniane na wniosek organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa¹⁷*.

(akta kontroli str. 277-278)

⁹ Poprzednio zadania te realizowała Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, dalej: IJHARS.

¹⁰ Zadania dotyczące prowadzenia nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin powierzono pracownikom Działu Ochrony Roślin i Nawozów i pracownikom poszczególnych oddziałów WIORiN.

¹¹ Po jednym pracowniku.

¹² Wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2021 Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu z 26 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu. Wcześniej obowiązywał Regulamin Organizacyjny WIORiN wprowadzony Zarządzeniem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu nr 20/2018 z 27 grudnia 2018 r.

¹³ Dalej: DORiN.

¹⁴ Dalej: śwur.

¹⁵ Zarządzenie nr 116/10 Wojewody Opolskiego z dnia 21 czerwca 2010 r. w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu (załącznik 2); Zarządzenie nr 140/18 Wojewody Opolskiego z dnia 28 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu (załącznik 3); Zarządzenie nr 57/22 Wojewody Opolskiego z 20 maja 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania Statutu Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu (załącznik 4).

¹⁶ Wniosek dotyczący zmiany Statutu złożony został Wojewodzie Opolskiemu 15 lutego 2022 r., projekt Statutu przekazany został do zaopiniowania Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin 22 lutego 2022 r.

¹⁷ Dalej: PIORiN.

W okresie objętym kontrolą w Inspektoracie przeprowadzono cztery nabory pracowników do DORiN na stanowiska, w ramach których realizowane miały być zadania dotyczące m.in. prowadzenia nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i śwur. W wyniku tych naborów zawarte zostały umowy o pracę z czterema osobami, z których jedna, według stanu na dzień 16 stycznia 2023 r., została rozwiązana.

(akta kontroli str. 459-478)

W planach działalności Inspektoratu na lata 2021-2022 (oraz poszczególnych komórek organizacyjnych Inspektoratu) zdefiniowano następujące cele dla poszczególnych zadań i podzadań:

- cel (1.) *Zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego*, w ramach którego zaplanowano realizację następujących zadań: kontrola zarejestrowanych przedsiębiorców (1.1.), kontrola zdrowotności roślin (1.2.), pobieranie prób (1.3.);
- cel (2.) *Zapewnienie prawidłowości obrotu i stosowania środków ochrony roślin oraz obrotu nawozami*, w ramach którego zaplanowano realizację następujących zadań: kontrola wprowadzania środka ochrony roślin do obrotu (2.1.), kontrola stosowania środka ochrony roślin (2.2.), kontrola przedsiębiorców/podmiotów potwierdzających sprawność techniczną sprzętu do stosowania środków ochrony roślin oraz prowadzących szkolenie w zakresie środków ochrony roślin (2.3.), kontrola wprowadzania nawozów do obrotu (2.4.);
- cel (3.) *Zapewnienie prawidłowości wytwarzania i stosowania materiału siewnego*, w ramach którego zaplanowano realizację następujących zadań: ocena polowa materiału siewnego (3.1.), kontrola materiału siewnego (3.2.), kontrola stosowania materiału siewnego kukurydzy (3.3.).

W planach działalności WIORiN na lata 2021-2022 nie określono odrębnie celów i zadań dotyczących nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków wspomagających uprawę roślin.

(akta kontroli str. 309-384)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *W planach działalności WIORiN w Opolu na lata 2021-2022 określono pod nazwą „Kontrola wprowadzania nawozów do obrotu” cele i zadania dotyczące nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów (...). Pojęcie wprowadzania nawozów do obrotu należy rozumieć szeroko jako kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin (...). Inspekcja wykonuje zadania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów (...) w zakresie określonym w ustawie z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.*

(akta kontroli str. 1111-1112)

W okresie objętym kontrolą Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa¹⁸ ustalił procedurę określającą sposób prowadzenia przez WIORiN kontroli wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin¹⁹ oraz procedurę określającą sposób pobierania próbek do badań laboratoryjnych²⁰.

(akta kontroli str. 986-1047, 1048-1069)

¹⁸ Dalej: Główny Inspektor.

¹⁹ Zarządzenie nr 15/2020 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z 17 listopada 2020 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin, dalej: *Procedura kontroli*.

²⁰ Zarządzenie nr 12/2021 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z 29 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia procedury pobierania próbek nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin, dalej: *Procedura pobierania próbek*.

Zgodnie z obowiązującą w Inspekcji procedurą realizacji kontroli zarządczej²¹, w jednostce tej zidentyfikowano ryzyka w odniesieniu do celów określonych w układzie budżetu zadaniowego. W układzie tym zagadnienia nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków zostały dołączone do zadań realizowanych w ramach działania *Nadzór nad zdrowiem roślin, obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin* oraz celu *Zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego oraz prawidłowego stosowania środków ochrony roślin*. W kontrolowanym okresie nie zidentyfikowano ryzyka dotyczącego bezpośrednio nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków wspomagających uprawę roślin.

(akta kontroli str. 1146-1154, 1226-1293)

W odniesieniu do zadań określonych w planach pracy Inspektoratu i poszczególnych komórkach organizacyjnych, zidentyfikowano ryzyko dotyczące zasobów ludzkich. W dokumentacji dotyczącej zarządzania ryzykiem wskazano, że aktualnie funkcjonującym mechanizmem przeciwdziałania jest wyznaczenie osób zastępujących. Wskazano też, że działaniem wymagającym podjęcia w najbliższej perspektywie jest dbanie o posiadanie odpowiednich kwalifikacji przez osoby zatrudnione (powyższe dotyczyło realizacji dwóch zadań: ocena polowa materiału siewnego i kontrola materiału siewnego).

(akta kontroli str. 309-384, 330-366, 359)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *W latach 2021-2022 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin stanowiły niewielki odsetek planowanych kontroli (wytyczne GIORiN). Kontrole w zakresie nawozów zostały uwzględnione w kontroli zarządczej. Ujęte zostały w Katalogu Celów i Zadań oraz w Planie Działalności Jednostki. Bieżące monitorowanie i ocena realizacji zadań realizowana była poprzez sporządzanie sprawozdań kwartalnych z realizacji zadań Działu Ochrony Roślin i Nawozów WIORiN w Opolu oraz analizę ich niewykonania. Ze względu na postępującą realizację zadań w każdym z kwartałów nie podejmowano działań.*

(akta kontroli str. 308)

Wojewódzka Inspektor nie zidentyfikowała zagrożeń dotyczących realizacji nowych zadań związanych z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Materiały planistyczne projektów planów finansowych na rok 2021 oraz 2022 przekazywane do Wojewody Opolskiego zawierały jednak informacje o braku dodatkowych środków na ich realizację (w ramach przyznaných limitów²²).

Wojewódzki Inspektor wyjaśniła, że *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu nie otrzymał odpowiedzi na informacje zawarte w materiałach planistycznych (...) na rok 2021 oraz 2022 kierowane do Wojewody Opolskiego o braku dodatkowych środków na realizację nowych zadań w przyznaných limitach. Limity do projektów planów finansowych pozostały nie zmienione.*

(akta kontroli str. 431-439, 445)

W oświadczeniach o stanie kontroli zarządczej za lata objęte kontrolą, Wojewódzki Inspektor wskazała, że w jednostce w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Oświadczenia opierały się na ocenie Wojewódzkiego Inspektora i informacjach wynikających m.in. z monitoringu

²¹ Zarządzenie nr 28/2018 Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z 31 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury realizacji kontroli zarządczej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu.

²² Pismo nr WF.3110.6.2019 z 19 lipca 2019 r., pismo dotyczące Projektu planu na 2021 r. z 3 sierpnia 2020 r., pismo dotyczące Projektu planu na 2022-2024 r. z 21 lipca 2021 r.

realizacji celów i zadań, samoceny kontroli zarządczej, procesów zarządzania ryzykiem oraz wyników kontroli wewnętrznych.

(akta kontroli str. 440-443)

W planach wydatków budżetu WIORiN na lata 2020-2022 nie wyodrębniono środków przewidzianych na nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków wspomagających uprawę roślin. Nadzór ten realizowany był w ramach działania *Nadzór nad zdrowiem roślin, obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin*, na które zaplanowano środki wysokości²³: 3 956 tys. zł w 2020 r., 3 695 tys. zł w 2021 r. i 4 203,7 tys. zł w 2022 r. W latach 2020-2021, na doposażenie pracowników w związku z przejęciem nowych zadań, Inspektorat poniósł wydatki w kwocie 14 124,56 zł (zakupiono m.in.: próbniki, zagłębniki do pobierania prób, sondę workową do pobierania prób).

(akta kontroli str. 1146-1147, 1149-1153)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *W roku 2023 jednostka otrzymała dodatkowe środki w wysokości 698,0 tys. zł, w tym 418,5 tys. zł na nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin, w tym 279,5 tys. zł na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, 167,0 tys. zł na wydatki bieżące (w tym również na PFRON, odpis na ZFŚS), 1,0 tys. zł na podróże służbowe (bez kosztów paliwa) oraz 5,0 tys. zł na szkolenia członków korpusu służby cywilnej).*

(akta kontroli str. 1147)

Wytyczne do planowania zadań w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin przekazywane były przez GIORiN od 2021 r. W ramach działań planowanych w 2021 r. i w 2022 r. zalecono przeprowadzenie, co najmniej po sześć kontroli producentów i dystrybutorów, a w 2023 r. przeprowadzenie 72 kontroli. W planach Inspektoratu na 2021 r. i 2022 r. ujęto po dziewięć kontroli²⁴, a na rok 2023 - 72 kontrole. Pobranie prób do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonych kontroli zrealizowano zgodnie z harmonogramami poboru prób otrzymanymi od Głównego Inspektora (zaplanowano i zrealizowano po 10 prób w latach 2021 i 2022).

(akta kontroli str. 387-418, 453-458, 861-867)

Według danych WIORiN na obszarze działania Inspektoratu (na dzień 22 listopada 2022 r.) funkcjonowało: 216 dystrybutorów oraz 19 producentów nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

(akta kontroli str. 1070-1103)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *nie posiada pełnej informacji o tym, ile podmiotów na terenie działania WIORiN w Opolu funkcjonuje w zakresie przejętego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. WIORiN w Opolu przygotowywał bazę podmiotów na podstawie danych przekazanych przez IJHARS, tj. podmiotów skontrolowanych w latach 2017-2020. Ponadto przygotowano wykaz podmiotów, dla których wydane zostało pozwolenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wprowadzanie do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. W 2020 roku Oddziały WIORiN w Opolu sporządziły wykazy podmiotów w oparciu o rozeznanie dokonane w terenie. W 2022 roku odniesiono się do wszystkich punktów wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin potwierdzając, czy dany podmiot oferuje do sprzedaży również nawozy i środki wspomagające uprawę roślin. GIORiN w przekazanych wytycznych nie wskazywał konkretnych podmiotów do kontroli, podmioty do kontroli typowano mając na uwadze*

²³ Plan po zmianach.

²⁴ O trzy więcej niż zalecana liczba kontroli przez GIORiN.

wskazany przez GIORiN asortyment pobieranych prób. Podczas typowania podmiotów do kontroli uwzględniano analizę ryzyka, którą przeprowadzono w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych przez IJHARS w 2020 roku (...) oraz w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych przez WIORiN w Opolu w 2021 roku – nie stwierdzono nieprawidłowości. Analiza ryzyka na rok 2023 będzie obejmowała kontrole przeprowadzone w 2022 roku gdzie podczas kontroli wykazano nieprawidłowości. Ponadto Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że na dzień 22 marca br. na podstawie analizy wykazu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin dostępnego na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi ustalono, że na terenie województwa opolskiego siedzibę miało 23 producentów nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Baza podmiotów podlegających kontroli podlega aktualizacji na bieżąco.
(akta kontroli str. 387-388)

2. W okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2020 r. WIORiN nie prowadził kontroli, ani nie pobierał próbek w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem NAWÓZ WE i śwur. W latach 2021-2022 przeprowadzone zostały 22 kontrole²⁵, tj. po dziewięć kontroli planowych, jedna kontrola interwencyjna w 2021 r. oraz dwie kontrole interwencyjne i jedna problemowa w 2022 r.
(akta kontroli str. 446)

W latach 2020-2022 kontrolami nie obejmowano producentów wprowadzających do obrotu środki wspomagające uprawę roślin wytworzone z osadów ściekowych. Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że w planie pracy w latach 2020-2022 określono zadania w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin na podstawie otrzymanych wytycznych, które nie wskazywały konieczności objęcia specjalnym nadzorem wprowadzenia do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin w odniesieniu do podmiotów wytwarzających środki wspomagające uprawę roślin z komunalnych osadów ściekowych. Z tego samego powodu nie określono częstotliwości ich kontroli.

(akta kontroli str. 433-438, 501)

W ramach kontroli planowych w 2021 r. i 2022 r. pracownicy WIORiN pobrali zgodnie z planem po 10 próbek (nawozów i śwur) do badań laboratoryjnych. Wszystkie pobrane w 2021 r. próby spełniały wymagania jakościowe określone przez producenta (nie stwierdzono nieprawidłowości). W 2022 r. w dwóch próbach stwierdzono brak spełniania wymagań jakościowych (dla nawozu organicznego oraz środka wspomagającego uprawę roślin). W obu ww. przypadkach stwierdzono również brak umieszczenia na opakowaniach masy netto produktu oraz w jednym - wskazana terminu ważności produktu.

(akta kontroli str. 389-407, 446)

Przyczynami przeprowadzenia trzech kontroli interwencyjnych i jednej problemowej były:

- a/ przekazanie przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach informacji o stwierdzeniu podczas kontroli przeniesienia przez przedsiębiorcę produkcji środków poprawiających właściwości gleby na teren województwa opolskiego; kontrola przeprowadzona przez WIORiN nie potwierdziła produkcji przez wskazanego producenta nawozów i śwur;
- b/ interwencja osoby fizycznej dotycząca sprzedaży za pośrednictwem portalu internetowego podłoża do roślin ozdobnych o nieznanym składzie i właściwościach

²⁵ W 2021 roku plan kontroli został skorygowany po otrzymaniu harmonogramu pobierania prób i wytycznych GIORiN wskazujących na pobieranie prób u wprowadzających do obrotu, tj. producentów nawozów.

(zgłaszający stwierdził, że zakupione podłoże znajdowało się w jednym nieoznakowanym worku foliowym); kontrole przeprowadzone przez WIORiN²⁶ wykazały, że kontrolowany podmiot wprowadzał do obrotu środki wspomagające uprawę roślin bez wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi²⁷, co stanowiło naruszenie art. 4 ust 1 ustawy o nawozach i nawożeniu;

c/ przekształcenie spółki podmiotu kontrolowanego, w trakcie czynności kontrolnych prowadzonych przez Inspektorat.

Prowadzenie dodatkowych kontroli interwencyjnych i problemowych nie wpłynęło na realizację kontroli zaplanowanych na lata 2021-2022.

(akta kontroli str. 446, 505-507, 728-732, 813-818)

W ramach dwóch²⁸ (22%) z 18 kontroli planowych przeprowadzonych w 2021 r. i 2022 r. stwierdzone zostały nieprawidłowości dotyczące braku zgodności składu badanej próbki z deklaracjami producenta, a w ramach jednej²⁹ z trzech kontroli interwencyjnych (33% kontroli interwencyjnych) stwierdzono wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin bez wymaganego zezwolenia MRiRW, co szerzej opisano w pkt 3 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 509-549, 550-637, 813-818, 845-853)

W wyniku ww. dwóch kontroli planowych, w których stwierdzono nieprawidłowości, wydane zostały zalecenia pokontrolne nakazujące wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin o składzie zgodnym z deklaracją producenta, tj. spełniających wymagania jakościowe określone w decyzji MRiRW. W przypadku kontroli interwencyjnej zalecenie pokontrolne dotyczyło obowiązku przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu.

(akta kontroli str. 521, 555, 816)

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystawiono dwa mandaty za naruszenia, o których mowa w art. 41 pkt 1 lit. a ustawy o nawozach i nawożeniu³⁰, na łączną kwotę 900 zł (400 zł i 500 zł) oraz naliczono opłatę sankcyjną w kwocie 1 514 zł.

(akta kontroli str. 509-549, 550-637, 813-818, 845-853)

W wyniku przeprowadzonych w latach 2021-2022 kontroli, Wojewódzka Inspektor wydała łącznie cztery decyzje administracyjne. I tak, na podstawie:

a/ art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy o nawozach i nawożeniu dwie decyzje administracyjne o zakazie wprowadzania do obrotu: nawozu organiczno-mineralnego (z 4 sierpnia 2022 r.) oraz środków wspomagających uprawę roślin (z 10 stycznia 2023 r. na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w 2022 r.);

b/ art. 31 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy jedną decyzję administracyjną nakazującą wycofanie z obrotu środków wspomagających uprawę roślin (z 25 stycznia 2023 r. na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w 2022 r.);

c/ art. 37 ust. 2 ww. ustawy jedną decyzję administracyjną (22 listopada 2022 r.³¹) w sprawie naliczenia opłaty sankcyjnej za prowadzenie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin bez wymaganego pozwolenia; w treści tej decyzji Wojewódzka Inspektor ustaliła ilość środka wspomagających uprawę roślin wprowadzonego do obrotu oraz wysokość opłaty sankcyjnej za jego sprzedaż na kwotę 1 514 zł³² wraz z zobowiązaniem do wniesienia tej opłaty na rachunek Drugiego

²⁶ Przeprowadzono dwie kontrole interwencyjne z uwagi na zarejestrowanie pod tym samym adresem dwóch podmiotów.

²⁷ Dalej: MRiRW.

²⁸ Przeprowadzonych w 2022 r.

²⁹ Przeprowadzonej w 2022 r.

³⁰ W brzmieniu obowiązującym do 2 grudnia 2022 r.

³¹ WOR.7140.26.2022.

³² 100% wartości wprowadzanych do obrotu środków wspomagających uprawę roślin.

Urzędu Skarbowego w Opolu³³; Wojewódzka Inspektor nie określiła terminu wycofania środka wspomagającego uprawę, a także nie wydała decyzji zakazującej wprowadzania do obrotu środków wspomagających uprawę roślin, pomimo że podmiot wprowadzał do obrotu śwur bez wymaganego pozwolenia MRiRW.

(akta kontroli str. 508, 511-515, 537-541, 542-549, 849-851)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że (...) decyzję (...) w sprawie naliczenia opłaty sankcyjnej za wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin bez uzyskanego pozwolenia wydano bez określenia terminu jego wycofania z obrotu ze względu na fakt, że przedsiębiorca podczas kontroli nie posiadał na stanie żadnych gotowych do sprzedaży produktów. Natomiast sprzedaż środków wspomagających uprawę roślin w ilości 98 sztuk bez wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na ich wprowadzanie do obrotu potwierdzono przedstawionymi przez przedsiębiorcę fakturami i paragonami. Na podstawie przedłożonych dokumentów ustalono, iż produkt sprzedano nabywcom ostatecznym do całkowitego wykorzystania bez możliwości odzyskania produktu. Przedstawione dokumenty sprzedaży wskazują, iż produkty nabywane były w niewielkich ilościach. Mając na uwadze fakt, że nie było produktu podlegającego wycofaniu, odstąpiono od określenia terminu wycofania użytego środka wspomagającego uprawę roślin.

W sprawie odstąpienia od wydania decyzji zakazującej wprowadzanie do obrotu śwur, Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że WIORiN w Opolu odstąpił od wydania decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków wspomagających uprawę roślin w związku z ustaleniami poczynionymi podczas czynności kontrolnych. Kontrolowana oświadczyła, że produkt przygotowywany był pod konkretne zamówienie poprzez prowadzoną stronę internetową sklepu (...). W dniu kontroli nie stwierdzono na stanie magazynowym przygotowanych do sprzedaży gotowych podłoży występujących luzem lub w nieoryginalnych opakowaniach.

(akta kontroli str. 974, 981, 1163, 1105)

Przedsiębiorca, któremu 4 sierpnia 2022 r.³⁴ wydana została decyzja zakazująca wprowadzanie do obrotu nawozu, w piśmie z 7 grudnia 2022 r. poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych. Przedsiębiorca, któremu 10 stycznia 2023 r.³⁵ wydana została decyzja zakazująca wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin oraz 25 stycznia 2023 r.³⁶ decyzja nakazująca wycofanie z obrotu ww. środka, w piśmie z 14 września 2022 r.³⁷ poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych, w tym m.in. o wstrzymaniu sprzedaży kontrolowanej partii.

(akta kontroli str. 1158-1160, 1371-1377)

3. Szczegółowej analizie poddano dokumentację wszystkich 22 kontroli przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą (18 kontroli planowych, trzech kontroli interwencyjnych i jednej kontroli problemowej). Przeprowadzone kontrole planowe dotyczyły: nawozów (8), nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” (7) oraz środków wspomagających uprawę roślin (3).

W wyniku tej analizy stwierdzono, że kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z wymogami określonymi w art. 23 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1-3 ustawy o PIORIN, tj.:

- czynności kontrolne wykonywane były w obecności podmiotu kontrolowanego lub osoby upoważnionej przez ten podmiot;

³³ Ostateczną decyzję przekazano do ww. urzędu pismem 12 grudnia 2022 r.

³⁴ Decyzja nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r. o zakazie wprowadzania do obrotu nawozu.

³⁵ Decyzja nr WOR.7140.27.2022 z 10 stycznia 2023 r. o zakazie wprowadzania do obrotu środka wspomagającego uprawę roślin.

³⁶ Decyzja nr WOR.7140.28.2022 z 25 stycznia 2023 r. o nakazie wycofania z obrotu środka wspomagającego uprawę roślin.

³⁷ Stanowiącym odpowiedzią na zalecenie pokontrolne.

- wszczęcie kontroli każdorazowo poprzedzone było przekazaniem podmiotowi kontrolowanemu zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin;
- z wykonanych czynności kontrolnych każdorazowo sporządzano protokół kontroli w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostawiano podmiotowi kontrolowanemu;
- protokoły kontroli zawierały wszystkie wymagane elementy i sporządzane były według wzoru wprowadzonego *Procedurą kontroli*;
- w żadnym przypadku podmiot kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona nie odmówiły podpisania protokołu;
- w żadnym przypadku kontrolowany nie zgłosił zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Zakres prowadzonych kontroli planowych był zgodny z zakresem określonym *Procedurą kontroli*³⁸ dla danego typu nawozu, nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE” oraz śwur. Przy dokumentowaniu czynności kontrolnych, oprócz protokołów kontroli sporządzano niezbędne załączniki, wg wymaganych wzorów. Pobieranie próbek do badań laboratoryjnych odbywało się zgodnie ze wskazaniami zawartymi w *Procedurze pobierania próbek*³⁹. Każdorazowo sporządzano dokumentację fotograficzną oraz dokumentowano podejmowane czynności w *Protokole pobrania próbek*⁴⁰.

(akta kontroli str. 509-652, 654-844, 986-1069, 1109-1110)

W trakcie 17 z 18 kontroli planowych⁴¹ pracownicy WIORiN pobierali próbki do badań nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. W trzynastu przypadkach⁴², próby pobrano w dniu rozpoczęcia kontroli⁴³, a w czterech - w trakcie jej trwania⁴⁴. Na wniosek trzech podmiotów⁴⁵, kontrolę wszczęto przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze jej wszczęcia.

(akta kontroli str. 505-507, 509-652, 654-844, 986-1069, 1109-1110)

W wyniku badania pobranych prób, w dwóch przypadkach stwierdzono brak spełnienia wymogów jakościowych nawozu organicznego oraz podłoża do upraw w odniesieniu do deklaracji producenta. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niezgodności, w badanej próbce organiczno-mineralnej podłoża pn. *Podłoże uniwersalne do roślin doniczkowych nietolerujących nadmiaru wody*, wartości pH w H₂O deklarowanej przez producenta⁴⁶, która powinna mieścić się w przedziale 5,5-6,5, a wynosiła 7,5⁴⁷; w trakcie kontroli, na podstawie dokumentów sprzedażowych⁴⁸ ustalono, że partia - z której pobrano - próbę wynosiła 164 opakowania o pojemności

³⁸ Sekcja VIII Zakres kontroli, w tym pkt. 1 wprowadzanie do obrotu nawozów, pkt. 4 wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin, pkt. 6 wprowadzanie do obrotu nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE”.

³⁹ Według instrukcji stanowiącej załącznik nr 1 do *Procedury pobierania próbek*.

⁴⁰ Załącznik nr 2 i 3 do *Procedury pobierania próbek*.

⁴¹ W kontroli 1/2022 sprawa OBR.7128.3.2022 – nie pobierano prób, ponieważ produkcja śwur prowadzona była na terenie województwa dolnośląskiego.

⁴² OBR.7128.1.2021, ONA.7128.1.2021, ONY.7128.1.2021, OOL.7128.1.2021, OOP.7128.2.2021, OST.7128.1.1.2021, OGL.7128.1.2022, ONA.7128.2.2022, ONY.7128.1.2022, OOP.7128.1.2022, OST.7128.1.2022, OKL.7128.2.2022, OOL.7128.1.2022.

⁴³ OBR.7128.1.2021, ONA.7128.1.2021, ONY.7128.1.2021, OOL.7128.1.2021, OOP.7128.2.2021, OST.7128.1.1.2021, OGL.7128.1.2022, ONA.7128.2.2022, ONY.7128.1.2022, OOP.7128.1.2022, OST.7128.1.2022, OKL.7128.2.2022, OOL.7128.1.2022.

⁴⁴ OGL.7128.1.2021, OKL.7128.1.2021, OPR.7128.1.2021, OPR.7128.2.1.2022.

⁴⁵ OBR.7128.1.2021, ONA.7128.1.2021, ONA.7128.2.2022.

⁴⁶ W decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr P-1044/21 z 24 maja 2021 r. (ustalona wartość pH wynosi 5,5-6,5).

⁴⁷ Według sprawozdania z badań przeprowadzonego przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Opolu nr GO/123/2022. Producent nie skorzystał z prawa do ponownego wykonania badań laboratoryjnych.

⁴⁸ Dokumenty sprzedażowe 57 sztuk zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik nr 7 do protokołu kontroli.

5 litrów⁴⁹; podmiot kontrolowany wycofał ze sprzedaży 63 opakowania pochodzące z kontrolowanej partii, sporządzając na tą okoliczność dokument *Rozchód wewnętrzny czerwiec 2022 nr STR/2/6/2022/RW*, stanowiący załącznik nr 3 do protokołu kontroli. Ponadto ustalenia kontroli wykazały, że na opakowaniach jednostkowych kontrolowanych partii nie umieszczono informacji o masie netto produktu; w protokole kontroli⁵⁰ wydane zostało zalecenie o treści: *Do obrotu można wprowadzić środki wspomagające uprawę roślin spełniające wymagania jakościowe określone w decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Etykiety lub opakowania jednostkowe środków wspomagających uprawę roślin wprowadzanych do obrotu winny zawierać informację o masie netto produktu*; podmiot kontrolowany poinformował WIORiN o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych⁵¹, wskazując m.in., że wstrzymano sprzedaż oraz podjęto działania wyjaśniające przyczynę powstania zawyżonej wartości pH w podłożu, która wynikała z użytego do produkcji podłoża, – ziemi uniwersalnej otrzymywanej od innego dostawcy; zobowiązał się również do wzmożenia własnej kontroli w tym zakresie oraz do zamieszczania na opakowaniach informacji o masie netto;

(akta kontroli str. 550-652)

- niezgodności, w badanej próbie nawozu organicznego, zawartości azotu w stosunku do wymagań jakościowych deklarowanych przez producenta⁵², która powinna wynosić min. 4,0%, a wynosiła ogółem 3,5% ± 0,5%⁵³; w trakcie kontroli ustalono, że partia organicznego nawozu⁵⁴, z której pobrano próbę, nie została wprowadzona do obrotu⁵⁵; ponadto na opakowaniach jednostkowych kontrolowanych partii nie umieszczono informacji o masie netto produktu i okresie jego przydatności; W protokole kontroli⁵⁶ wydane zostało zalecenie o treści: *Do obrotu można wprowadzić wyłącznie nawozy spełniające wymagania jakościowe określone w decyzji MRiRW (...). Etykiety lub opakowania nawozów wprowadzonych do obrotu winny zawierać informację o masie netto nawozu i okresie przydatności nawozu do stosowania*; podmiot kontrolowany poinformował WIORiN o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych⁵⁷, wskazując m.in., że skontrolowana partia nawozu nieodpowiadająca wymaganiom jakościowym nie została wprowadzona do obrotu, a na etykietach nawozów wprowadzanych do obrotu umieszczono brakujące informacje o masie netto i okresie przydatności do stosowania.

(akta kontroli str. 509-536)

Ustalenia ww. kontroli WIORiN wykazały, że skład nawozu organicznego oraz podłoża do upraw wspomagającego uprawę roślin był niezgodny z warunkami określonymi w pozwoleniach na wprowadzanie do obrotu tych towarów, wydanych przez MRiRW, tj. decyzji P-1044/21 wydanej 24 maja 2021 r. w związku z kontrolą OOL.7128.1.2022 oraz decyzji 521/18 wydanej 3 grudnia 2018 r. zmienionej decyzją 521a/19 wydanej 4 listopada 2019 r. w związku z kontrolą OKL.7128.2.2022.

(akta kontroli str. 522-523, 550-557)

W protokołach z dwóch ww. kontroli planowych określony został termin wykonania zaleceń oraz poinformowania WIORiN o sposobie ich realizacji. W obu przypadkach przedsiębiorcy udzielili wymaganej odpowiedzi.

(akta kontroli str. 516, 555, 652)

⁴⁹ 101 opakowań zostało sprzedanych na łączną kwotę 1 753 zł.

⁵⁰ Nr 1/2022 z 17 sierpnia 2022 r., sprawa nr OOL.7128.1.2022.

⁵¹ Pismo z 14 września 2022 r.

⁵² W decyzji MRiRW nr 521/18 z 3 grudnia 2018 r., zmieniona decyzją MRiRW (ustalona wartość pH wynosi 5,5-6,5).

⁵³ Według sprawozdania z badań przeprowadzonego przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Opolu nr NO/57/2022. Producent nie skorzystał z prawa do ponownego wykonania badań laboratoryjnych.

⁵⁴ Nr 2022.03.10.

⁵⁵ Według stanu na 15 czerwca 2022 r. stwierdzono, w magazynie kompletną partię nawozu wynoszącą 224 sztuk (osiem palet po 28 sztuk w opakowaniach po 20 litrów).

⁵⁶ Nr 1/2022 z 22 czerwca 2022 r., sprawa nr OKL.7128.2.2022.

⁵⁷ Pismo z 7 grudnia 2022 r.

W ramach jednej, z trzech przeprowadzonych przez pracowników Inspektoratu kontroli interwencyjnych, stwierdzono wprowadzanie do obrotu środka wspomagającego uprawę roślin bez wymaganego zezwolenia MRiRW, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 4 ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu. Kontrolowany przedsiębiorca zajmował się sprzedażą przez Internet m.in. wytworzonych przez siebie mieszanek podłoży do roślin ozdobnych⁵⁸. W wyniku czynności kontrolnych, przeprowadzonych 7 września 2022 r., nie stwierdzono przygotowanych do sprzedaży gotowych podłoży występujących luzem lub w opakowanych. W konsekwencji, nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych. Na podstawie dokumentów sprzedażowych m.in. paragonów i faktur WIORiN nie mógł również wyodrębnić ilości poszczególnych składników wchodzących w skład sprzedanych podłoży. Ustalono jednak, że przedsiębiorca sprzedał 98 sztuk środka wspomagającego uprawę roślin o łącznej wartości 1 514 zł.

W protokole z kontroli interwencyjnej (nr 3/2022 z 23 września 2022 r.) stwierdzono m.in., że kontrolowany naruszył art. 4 ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu w nawiązaniu do art. 3 ust. 2 ustawy, co zagrożone jest karą, o której mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2. Wydane zostało także zalecenie o treści: *Należy wprowadzać do obrotu środki wspomagające uprawę roślin zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (...)*. Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na zalecenie pokontrolne, nie wniósł również uwag i zastrzeżeń, co do ustaleń kontroli i sposobu jej przeprowadzenia. W związku z brakiem udzielenia odpowiedzi WIORiN w dniach 15 lutego i 28 marca 2023 r. przeprowadził kontrolę planową⁵⁹, w trakcie której ustalono, że przedsiębiorca konfekcjonuje środki wspomagające uprawę roślin bez pisemnej zgody ich producenta. Ponadto w ramach weryfikacji wykonanie zalecenia pokontrolnego ujętego w protokole z 23 września 2022 r. stwierdzono, że zalecenie dotyczące zasad wprowadzania śwur zostało zrealizowane, nie wykonano natomiast zalecenia dotyczącego obowiązku poinformowania WIORiN o sposobie wykonania zalecenia (w terminie 30 dni). Zaniechanie to stanowiło naruszenie art. 26 ust. 8 ustawy o PIORiN, za które - na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy - kontrolowany został ukarany mandatem karnym w kwocie 300 zł.

(akta kontroli str. 813-818, 846-853, 1168, 1176-1183)

Na podstawie wyników 22 kontroli przeprowadzonych przez WIORiN (18 kontroli planowych, trzech interwencyjnych i jednej problemowej) oraz 20 pobranych próbek, stwierdzono, że:

- w siedmiu kontrolach nawozów oznaczonych jako „NAWÓZ WE”, nie zachodziły przesłanki do przeprowadzenia badań dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń, o których mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu⁶⁰;
- w sześciu kontrolach (z 10 kontroli nawozów i śwur) zlecono przeprowadzenie badań dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń, o których mowa w § 14 ww. rozporządzenia; w trzech⁶¹ przypadkach, w których badano zanieczyszczenia, ograniczono badania w kierunku pasożytów i ich jaj (np. glisty, tasiemce) oraz bakterii chorobotwórczych (np. z rodzaju *Salmonella*), pomijając zlecenie badań na obecność ciężkich metali m.in.: chromu, ołowiu, rtęci, niklu kadmu, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

⁵⁸ Sprawa OOP.7128.4.2022.

⁵⁹ Protokół kontroli nr 2/2023 z 28 marca 2023 r.

⁶⁰ Dz.U. Nr 119, poz. 765, ze zm.

⁶¹ OGL.7128.1.2022, OKL.7128.2.2022, OOL.7128.1.2022.

- w czterech⁶² kontrolach (z 10 kontroli nawozów i śwur) nie przeprowadzono badań dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

- w czterech kontrolach⁶³, pomimo zlecenia przez WIORiN badania parametru frakcji (2) i uziarnienia (2), laboratorium Stacji Rolniczo-Chemicznej w Opolu nie zrealizowało tego zlecenia, a Inspektorat przyjął sprawozdania z badań bez uwag.

(akta kontroli str. 1109-1110)

Wojewódzka Inspektor w sprawie braku wyniku zleconych badań parametrów frakcji i uziarnienia wyjaśniła, że *dnia 8 września 2020 roku Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa zawarł porozumienie z Dyrektorem Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w celu zapewnienia sprawnego i skutecznego nadzoru w zakresie kontroli jakości nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Zgodnie z wytycznymi GIORiN wskazanymi w harmonogramach na lata 2021-2022 pobrane próbki należało przekazywać do właściwych miejscowo okręgowych stacji chemiczno-rolniczych, w związku z tym WIORiN w Opolu przekazywał próbki do OSCh-R w Opolu (...). Sporządzając protokół pobrania próbek Inspektorzy WIORiN w Opolu ustalają zakres badań na podstawie pozyskanych podczas kontroli dokumentów dotyczących składu produktu. W protokole zawierano również informację, że zakres badań może ulec zmianie. Mając na uwadze zapis art. 27 pkt 1 (...) ustawy o nawozach, do zadań Stacji należy określanie sposobu prowadzenia badań agrochemicznych, w tym dobór metod badawczych. OSCh-R w Opolu nie wykonała badań uziarnienia i frakcji przedmiotowych produktów powołując się na brak odpowiedniego sprzętu. Informacje w przedmiotowym zakresie przekazano jedynie telefonicznie. WIORiN w Opolu nie wnioskował o uzupełnienie sprawozdań z badań mając na uwadze zapis w protokole pobrania próbki – Zakres badań może ulec zmianie.*

(akta kontroli str. 974, 982)

Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, w toku kontroli NIK zlecono WIORiN przeprowadzenie kontroli doraźnych dwóch podmiotów wprowadzających do obrotu środki wspomagające uprawę roślin wytworzone z komunalnych osadów ściekowych.

W protokole kontroli z 17 lutego 2023 r. przeprowadzonej przez Inspektorat u producenta śwur wskazano, że poziom zanieczyszczeń w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń chromu, kadmu, niklu, ołowiu i rtęci na kg suchej masy środka nie przekraczał wartości określonych w § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu. W pobranej próbce nie stwierdzono obecności żywych jaj pasożytów jelitowych. *Ascaris sp.*, *Trichuris sp.*, *Toxocara sp.* oraz bakterii z rodzaju *Salmonella*.

(akta kontroli str. 868-869, 870-923)

W protokole kontroli z 11 kwietnia 2023 r. przeprowadzonej przez Inspektorat, u drugiego producenta śwur wskazano, że poziom zanieczyszczeń w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń chromu, kadmu, niklu, ołowiu i rtęci na kg suchej masy środka nie przekraczał wartości określonych w § 14 ust. 1 ww. rozporządzenia⁶⁴. W pobranej 24 stycznia 2023 r. próbce, na podstawie sprawozdań

⁶² OBR.7128.1.2021, OKL.7128.1.2021, ONY.7128.1.2021, OOP.7128.2.2021.

⁶³ Protokół kontroli 1/2022 - sprawa ONA.7128.2.2022 – brak wyniku uziarnienia, Protokół kontroli 1/2022 - sprawa ONY.7128.1.2022 - brak wyniku uziarnienia, Protokół kontroli 1/2022 - sprawa OOL.7128.1.2022 - brak wyniku frakcji, Protokół kontroli 1/2022 - sprawa OPR.7128.2.1.2022 - brak wyniku frakcji.

⁶⁴ Próbę pobrano w dniu wręczenia zawiadomienia o wszczęciu kontroli, tj. 24 stycznia 2023 r. Wielkość partii organiczno-mineralnego środka poprawiającego właściwości gleby, z której pobrano próbę wynosiła 42 tony. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Opolu 9 lutego 2023 r. w Sprawozdaniu z badań wykazała przekroczenie dopuszczalnego parametru niklu. 15 lutego 2023 r. przekazano do Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej we Wrocławiu - do ponownego badania - próbę końcową kontrolną będącą w posiadaniu przedsiębiorcy. 16 lutego 2023 r. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Opolu poinformowała Inspektorat o błędzie w przeliczeniu wyników badań, przekazując poprawione Sprawozdanie z badań, gdzie nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych zanieczyszczeń metalami ciężkimi. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza we Wrocławiu w Sprawozdaniu z

z badań przeprowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Warszawie 20 lutego i 30 marca 2023 r.⁶⁵ stwierdzono natomiast obecność żywych jaj pasożytów jelitowych *Toxocara* sp. Powyższe stanowiło naruszenie § 14 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym w nawozach i środkach wspomagających uprawę roślin nie dopuszczalne jest występowanie żywych jaj pasożytów jelitowych *Ascaris* sp., *Trichuris* sp., *Toxocara* sp. oraz bakterii z rodzaju *Salmonella*. Zabezpieczony towar w ilości 42 ton organiczno-mineralnego środka poprawiającego właściwości gleby, pozostawiono u kontrolowanego, co zostało udokumentowane pokwitowaniem oddania dowodów na przechowanie. W zaleceniach pokontrolnych polecono kontrowanemu, wprowadzenie do obrotu produktów spełniających wymagania określone w pozwoleniu wydanym przez MRiRW oraz spełniające wymagania § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu. W protokole kontroli, w części *Uwagi kontrolowanego przedsiębiorcy* oświadczył, że zapoznał się z wynikami kontroli, z którymi się nie zgodził.

(akta kontroli str. 1300-1370)

4. W dniu 8 września 2020 r. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa zawarł z Dyrektorem Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej porozumienie w sprawie współpracy w zakresie kontroli jakości nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin. W ramach 17⁶⁶ z 18 kontroli planowych zrealizowanych w latach 2021-2022 pobrane do badań pierwotnych próbek nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin następowało zgodnie z harmonogramami ustalonymi przez GIORiN na 2021 r.⁶⁷ Próby przekazywano do Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Opolu oraz Warszawie⁶⁸.

(akta kontroli str. 387-418, 453-458)

W okresie objętym kontrolą przekazano do badań laboratoryjnych łącznie 20 próbek, w których badano spełnienie wymagań jakościowych produktów z deklaracjami producenta. Zakres badań obejmował m.in.: poziom pH w H₂O, poziom zasolenia, zawartość tlenu wapnia (CaO), zawartość azotu (N), zawartość fosforu (P), zawartość potasu (K), zawartość siarki (S), zawartość magnezu (Mg), zawartość substancji organicznej. Zakres zleconych badań dotyczył parametrów jakościowych określonych w deklaracjach producentów poszczególnych produktów nawozowych i środków wspomagających uprawę roślin. Wszystkie zlecone badania parametrów jakościowych próbek były objęte zakresem akredytacji Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Opolu (nr AB 930). Tylko w czterech kontrolach (z dziesięciu kontroli nawozów i śwur) zlecono badania poziomu zanieczyszczeń próbki nawozów w zakresie określenia poziomu: chromu (Cr), ołowiu (Pb), kadmu (Cd), niklu (Ni) i rtęci (Hg) - badania przeprowadzono w laboratorium Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Opolu, w trzech kontrolach zlecono badania poziomu zanieczyszczeń próbki nawozu organicznego i śwur w zakresie zawartości żywych jaj pasożytów jelitowych i bakterii z rodzaju salmonella - badanie przeprowadzono w laboratorium Okręgowej Stacji

badania przesłany do Inspektoratu 2 marca 2023 r. również nie stwierdziła przekroczeń dopuszczalnych zanieczyszczeń metalami ciężkimi.

⁶⁵ Badania wykonane z próby kontrolnej przedsiębiorcy.

⁶⁶ W kontroli 1/2022 sprawa OBR.7128.3.2022 – nie pobierano prób, ponieważ produkcja śwur prowadzona była na terenie województwa dolnośląskiego.

⁶⁷ Ustalony przez GIORiN 28 kwietnia 2021 r. Harmonogram pobierania próbek nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin na 2021 r. Ustalony przez GIORiN 16 lutego 2022 r. Harmonogram pobierania próbek nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin oraz po 16 lipca 2022 r. produktów nawozowych UE na 2022 r.

⁶⁸ Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy o nawozach i nawożeniu do zadań okręgowych stacji Chemiczno-Rolniczych należy wykonywanie badań jakości nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

Chemiczno-Rolniczej w Warszawie⁶⁹, a w jednym przypadku zlecono badanie nawozu granulowanego oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE” w zakresie *badania cykli termicznych stosowanych przed oznaczeniem retencji oleju, oznaczenie retencji oleju*⁷⁰ - badanie przeprowadzono w akredytowanym laboratorium analitycznym Instytutu Nowych Syntez Chemicznych w Puławach (nr AB 180).

(akta kontroli str. 517-549, 550-652, 511-515, 537-541, 665-686)

Czas badań pobranych próbek liczony od daty ich poboru w trakcie kontroli, do daty otrzymania wyników analiz przez WIORiN wyniósł od 10 dni do 61 dni (średni czas 27 dni). Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *Czas wykonywania badań określany jest przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, WIORiN ma możliwość podczas wypisywania zlecenia badań porozumieć się ze Stacją Chemiczno – Rolniczą, co do określenia terminu wykonywania badań. WIORiN w Opolu pobierał próby nawozów podczas kontroli planowanych i w sytuacjach nie budzących szczególnych podejrzeń nieprawidłowości, dlatego nie uzgadniał szczególnych terminów wykonania badań.*

(akta kontroli str. 501, 661-664, 702-706, 844)

5. W trakcie kontroli planowych, WIORiN stwierdził dwie nieprawidłowości dotyczące braku spełnienia wymagań jakościowych określonych w deklaracjach producentów⁷¹, stanowiących podstawę do wydania przez Ministra właściwego do spraw rolnictwa decyzji w sprawie pozwolenia na wprowadzenie do obrotu tych produktów, oraz w dwóch przypadkach - brak umieszczenia na opakowaniach informacji o masie netto produktu⁷² i w jednym o terminie jego ważności⁷³. W żadnym z tych przypadków Wojewódzka Inspektor nie zawiadomiła ww. Ministra o ustaleniach kontroli, które mogły być podstawą do cofnięcia wydanych decyzji, w trybie przewidzianym w art. 7 ust. 2 i 2a ww. ustawy o nawozach i nawożeniu.

(akta kontroli str. 517-549, 550-637)

W sprawie przyczyn braku takich zawiadomień Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *w dwóch przypadkach, w których pobrane do badań próby nie spełniały wymagań jakościowych WIORiN w Opolu nie zawiadamiał w związku z powyższymi nieprawidłowościami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o ustaleniach z przeprowadzonych kontroli, gdyż mając na uwadze art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu zaniżona wartość azotu ogólnego (w pierwszym przypadku) oraz zawyżone pH (w drugim przypadku) nie były parametrami zagrażającymi zdrowiu ludzi lub zwierząt lub środowiska. Ponadto Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że Zgodnie z zarządzeniem nr 15/2020 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 17 listopada 2020 roku w sprawie wprowadzenia procedury kontroli w zakresie nawozów, (...) jeżeli w wyniku kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów lub środków wspomagających uprawę roślin posiadających pozwolenie ministra właściwego do spraw rolnictwa wojewódzki inspektor stwierdzi, że nie są przestrzegane wymagania jakościowe określone w pozwoleniu (np. w wyniku ponownej kontroli stwierdzono te same nieprawidłowości, tj. zaniżoną zawartość składników pokarmowych) należy niezwłocznie powiadomić GIORiN. W sprawach prowadzonych przez tu. Inspektorat po raz pierwszy stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań jakościowych.*

(akta kontroli str. 481-482, 501-502)

⁶⁹ Badania w tym zakresie nie były akredytowane.

⁷⁰ Znak sprawy OGL.7128.1.2021, protokół kontroli 1/2021 z 27 października 2021 r.

⁷¹ Protokół kontroli 1/2022 znak sprawy OKL.7128.2.2022 i protokół kontroli 1/2022 znak sprawy OOL.7128.1.2022.

⁷² Protokół kontroli 1/2022 znak sprawy OKL.7128.2.2022 i protokół kontroli 1/2022 znak sprawy OOL.7128.1.2022.

⁷³ Protokół kontroli 1/2022 znak sprawy OKL.7128.2.2022.

6. Według *Procedury kontroli*⁷⁴, jeżeli na podstawie wyników kontroli stwierdza się naruszenie obowiązujących przepisów, następuje wszczęcie postępowania administracyjnego⁷⁵ lub w sprawach o wykroczenia⁷⁶. W WIORiN przy wydawaniu decyzji stosowano przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷⁷ oraz zalecenia Głównego Inspektora z 31 października 2022 r. w których wskazano na konieczność każdorazowego badania, czy nie zachodzą okoliczności o których mowa w art. 187f KPA, tj. odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.

W kontrolowanym okresie Wojewódzka Inspektor, działając na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy o nawozach i nawożeniu wydała dwie decyzje: nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r. o zakazie wprowadzania do obrotu nawozu obecnego na stanie magazynowym u przedsiębiorcy w dniu 20 kwietnia 2022 r. i decyzję nr WOR.7140.27.2022 z 10 stycznia 2022 r. o zakazie wprowadzania do obrotu środka wspomagającego uprawę roślin obecnego na stanie magazynowym u przedsiębiorcy 1 czerwca 2022 r. W pierwszym przypadku kwestionowane partie nawozu nie zostały skierowane do sprzedaży, co udokumentowano w protokole z kontroli. W drugim ustalenia kontroli WIORiN wykazały, że na podstawie dokumentów sprzedaży z partii 164 sztuk śwur w opakowaniach pięciolitrowych, przedsiębiorca sprzedał klientom indywidualnym 101 sztuk. W odniesieniu do 63 sztuk pozostałej objętej kontrolą partii towaru znajdującej się na stanie magazynowym przedsiębiorcy, Wojewódzka Inspektor 25 stycznia 2023 r. wydała decyzję⁷⁸ (na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu) w sprawie nakazu wycofania z obrotu środka wspomagającego uprawę roślin.

W każdej z powyższych spraw zastosowano jednolite kryteria postępowania, a podstawą wydania decyzji było stwierdzenie - w wyniku badań laboratoryjnych - niespełnienia wymagań jakościowych. Strony były zawiadamiane o wszczęciu postępowania z urzędu, jak również o prawie: czynnego udziału w postępowaniu, wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów, przeglądania akt sprawy oraz udziału w przeprowadzeniu dowodu. Wydane decyzje zawierały elementy określone w art. 107 KPA, a na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy o nawozach i nawożeniu decyzje te podlegały natychmiastowemu wykonaniu. Do dnia 30 marca 2023 r. WIORiN nie przeprowadził kontroli sprawdzających wykonanie ww. decyzji, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 508, 511-515, 537-541, 542-549, 986-1047)

Wydanie decyzji w sprawie zakazu w prowadzania do obrotu nawozu nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r. nastąpiło 37 dni od daty wszczęcia postępowania administracyjnego⁷⁹ (przedsiębiorca pomimo dwukrotnej próby doręczenia nie podjął korespondencji)⁸⁰. Wydanie decyzji w sprawie zakazu

⁷⁴ Część 9 *Odpowiedzialność za naruszenie przepisów prawa*.

⁷⁵ W przypadkach: zakaz wprowadzenia do obrotu nawozu, nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE” lub środka wspomagającego uprawę roślin (art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy o nawozach i nawożeniu); nakaz wycofania z obrotu nawozu, nawozu oznaczonego znakiem „NAWÓZ WE” lub środka wspomagającego uprawę roślin (art. 31 ust. 1 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu); wydanie decyzji o naliczeniu opłaty sankcyjnej (art. 37 ust. 1 i 2 ustawy o nawozach i nawożeniu).

⁷⁶ Za wykroczenia wynikające z art. 40 i 41 pkt 1 i 7 ustawy o nawozach i nawożeniu, art. 42 i 43 ust. 1 pkt 1, 3-4 ustawy o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, z uwzględnieniem zasad kodeksu wykroczeń, kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

⁷⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm., dalej: KPA.

⁷⁸ Nr WOR.7140.28.2022 z 25 stycznia 2023 r.

⁷⁹ Decyzja w sprawie zakazu wprowadzania do obrotu nawozu nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r., zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z 28 czerwca 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 30 czerwca 2022 r.; zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego z 11 lipca 2022 r., potwierdzenie doręczenia – awizowano dwukrotnie 21 czerwca i 13 lipca 2022 r., zwrot – przesyła niepodjęta 28 lipca 2022 r.

⁸⁰ Decyzja w sprawie zakazu wprowadzania do obrotu nawozu nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r., zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z 28 czerwca 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 30 czerwca 2022 r.; zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego z 11 lipca 2022 r., potwierdzenie doręczenia – awizowano dwukrotnie 21 czerwca i 13 lipca 2022 r., zwrot – przesyła niepodjęta 28 lipca 2022 r.

w prowadzania do obrotu środka wspomagającego uprawę roślin nr WOR.7140.27.2022 z 10 stycznia 2023 r. nastąpiło 60 dni od wszczęcia postępowania administracyjnego. Wydanie decyzji w sprawie nakazu wycofania z obrotu środka wspomagającego uprawę roślin WOR.7140.28.2022 z 25 stycznia 2023 r. nastąpiło po upływie 76 dni od daty wszczęcia postępowania administracyjnego w tej sprawie⁸¹. Wpływ na czas od wszczęcia postępowań administracyjnych do wydania ww. decyzji miała prowadzona korespondencja oraz oczekiwanie na doręczenie pism/zawiadomień.

(akta kontroli str. 511-515, 537-541, 542-549)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że *WIORiN w Opolu prowadził postępowania zgodnie z art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego zapewniając stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwił wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów i materiałów. Czas prowadzonych postępowań wydłużał się również ze względu na zwrot potwierdzeń doręczenia korespondencji dostarczonych do WIORiN w Opolu przez Poczta Polska. WIORiN w Opolu prowadząc postępowania miał na względzie brzmienie art. 12 k.p.a., jednakże z uwagi na konieczność zebrania całego materiału dowodowego, w tym wyjaśnień strony i zapewnienie możliwości wypowiedzi, uzasadnione było przedłużenie postępowań, gdyż Organ w trakcie ich prowadzenia nie mógł przewidzieć, że strony nie skorzystają z możliwości wypowiedzenia się. Jednocześnie WIORiN w Opolu nadmienia, iż sprawy prowadzone w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środkami wspomagającymi uprawę roślin są sprawami nowymi do tej pory nie rozpatrywanymi przez tut. Inspektorat. Sprawy te wymagały wnikliwego zapoznania się z całym materiałem dowodowym, jak również konsultacji z organem nadzorującym.*

(akta kontroli str. 1222-1225)

7. W okresie objętym kontrolą Wojewódzki Inspektor - na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu - wydał jedną decyzję⁸² w sprawie naliczenia opłaty sankcyjnej za wprowadzenie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin bez uzyskanego pozwolenia. Ww. decyzja wydana została w wyniku ustaleń opisanej powyżej kontroli interwencyjnej przeprowadzonej we wrześniu 2022 r. WIORiN 11 października 2022 r. zawiadomił przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania administracyjnego, które zakończyło się 22 listopada 2022 r. wydaniem decyzji⁸³.

(akta kontroli str. 813-818, 845-851, 852-853)

Ww. decyzja zawierała elementy wymagane przepisami art. 107 § 1 KPA. W decyzji tej ustalona została wysokość opłaty sankcyjnej za sprzedaż w okresie od 24 lutego 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. środków wspomagających uprawę roślin na kwotę 1 514 zł (stanowiącą 100% wartości wprowadzonych do obrotu środków), która miała być wpłacona na rachunek właściwego urzędu skarbowego⁸⁴.

⁸¹ Decyzja w sprawie nakazu wycofania z obrotu środka wspomagającego uprawę roślin nr WOR.7140.28.2022 z 25 stycznia 2023 r.: zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z 10 listopada 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 16 listopada 2022 r., pismo Nr WOR.7140.28.2022 z 12 grudnia 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 15 grudnia 2022 r., zawiadomienie o przedłużeniu postępowania administracyjnego z dnia 16 grudnia 2022 r.; potwierdzenie doręczenia – odbiór 23 grudnia 2022 r., pismo przedsiębiorcy z 21 grudnia 2022 r. (data wpływu: 23 grudnia 2022 r.), zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego z 9 stycznia 2023 r.; potwierdzenie doręczenia – odbiór 12 stycznia 2023 r.

⁸² WOR.7140.26.2022 z 22 listopada 2022 r.

⁸³ Decyzja w sprawie naliczenia opłaty sankcyjnej za wprowadzanie do obrotu środków wspomagających uprawę roślin bez uzyskanego pozwolenia nr WOR.7140.26.2022 z 22 listopada 2022 r.: zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z 11 października 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 13 października 2022 r., zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego z 24 października 2022 r., potwierdzenie doręczenia – odbiór 26 października 2022 r.

⁸⁴ Drugi Urząd Skarbowy w Opolu.

Ostateczna decyzja, na podstawie art. 37 ust. 4 ustawy o nawozach i nawożeniu (w brzmieniu przed zmianą wprowadzoną 3 grudnia 2022 r.) przekazana została 12 grudnia 2022 r. naczelnikowi ww. urzędu skarbowego.

(akta kontroli str. 813-818, 845-851, 852-853)

W decyzji nie określono terminu wycofania śwur, o którym mowa w art. 37 ust. 2 pkt 2 ustawy o nawozach i nawożeniu. W powyższej sprawie Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że: *Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu wydał decyzję (...) bez określenia terminu jego wycofania z obrotu ze względu na fakt, że przedsiębiorca podczas kontroli nie posiadał na stanie żadnych gotowych do sprzedaży produktów. Natomiast sprzedaż środków wspomagających uprawę roślin w ilości 98 sztuk bez wymaganego pozwolenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na ich wprowadzanie do obrotu potwierdzono przedstawionymi przez przedsiębiorcę fakturami i paragonami. Na podstawie przedłożonych dokumentów ustalono, iż produkt sprzedano nabywcom ostatecznym do całkowitego wykorzystania, bez możliwości odzyskania produktu. Przedstawione dokumenty sprzedaży wskazują, iż produkty nabywane były w niewielkich ilościach. Mając na uwadze fakt, że nie było produktu podlegającego wycofaniu odstąpiono od określenia terminu wycofania użytego środka wspomagającego uprawę roślin.*

(akta kontroli str. 974-975, 981-982)

8. Wojewódzka Inspektor nie upubliczniła danych o decyzjach wydanych na podstawie art. 31 ust. 1 oraz art. 37 ust. 2 o nawozach i nawożeniu. W odpowiedzi na pytanie, czy po wydaniu tych decyzji pozyskano informacje umożliwiające dotarcie do odbiorców produktów objętych zakazami i rzeczywiste ich wycofanie z obrotu wyjaśniła, że *WIORiN w Opolu w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych pozyskiwał informacje dotyczące dystrybucji kwestionowanych preparatów, dokumentując całą sprzedaż przedłożonymi przez kontrolowanego dokumentami sprzedaży, tj. paragonami i fakturami VAT. W odniesieniu do decyzji wydanych na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu wskazała, że (...) w jednym przypadku przedsiębiorca (...) posiadał na stanie magazynowym całość wyprodukowanej partii produktu, z którego została pobrana próba do badań. W drugim przypadku przedsiębiorca (...) część wyprodukowanej partii w ilości 101 szt. wprowadził do obrotu, co potwierdził dokumentami sprzedaży – paragony potwierdzające sprzedaż do klientów indywidualnych, co daje podstawę do stwierdzenia, że produkty zostały wykorzystane na własne potrzeby nabywających. W odniesieniu do decyzji wydanej na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wskazała, że (...) WIORiN w Opolu podczas prowadzonych czynności kontrolnych pozyskał paragony potwierdzające sprzedaż wprowadzonych do obrotu podłoży i one dały podstawę do stwierdzenia, że produkt został wykorzystany na własne potrzeby kupujących (każdy paragon potwierdzał sprzedaż 1 lub max. do 10 sztuk produktu – brak wskazania danych kupującego).*

(akta kontroli str. 484, 486, 481-482, 502, 1184-1185)

9. W ramach kontroli przeprowadzonych w 2022 r. wystąpiły dwa przypadki braku spełnienia wymagań, o których mowa w art. 38 ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu, skutkujących obowiązkiem wniesienia opłaty za przeprowadzenie przez WIORiN czynności kontrolnych i badań laboratoryjnych. W obu przypadkach opłaty zostały prawidłowo ustalone i uiszczone przez zobowiązanych. I tak:
- sprawa OKL.7128.2.2022 (protokół kontroli nr 1/2022 z 22 czerwca 2022 r.), opłata za badanie wyniosła 187,47 zł⁸⁵, a za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności

⁸⁵ Informacja OSCh-R w Opolu z 16 czerwca 2022 r. o wysokości naliczonych opłat za badania laboratoryjne.

kontrolnych - 122,19 zł⁸⁶, kwota 309,66 zł została uiszczona przez przedsiębiorcę w wymaganym terminie (26 czerwca 2022 r.⁸⁷);
- sprawa OOL.7128.1.2022 (protokół kontroli nr 1/2022 z 17 sierpnia 2022 r.), opłata za badania wyniosła 107,48 zł⁸⁸, a za przeprowadzenie czynności kontrolnych - 293,38 zł⁸⁹, kwota 400,86 zł została uiszczona przez przedsiębiorcę w wymaganym terminie (30 sierpnia 2022 r.⁹⁰).

(akta kontroli str. 1118-1140)

Przy naliczeniu ww. opłat za przeprowadzenie czynności kontrolnych zastosowano stawki określone w § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie określenia wysokości i sposobu uiszczania opłat za przeprowadzenie czynności kontrolnych i przeprowadzenie badań laboratoryjnych nawozów, nawozów oznaczonych znakiem "NAWÓZ WE" oraz środków wspomagających uprawę roślin⁹¹, a za przeprowadzenie badań laboratoryjnych stawki określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 stycznia 2008 r. w sprawie wysokości i sposobu uiszczania opłat za zadania wykonywane przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze⁹².

(akta kontroli str. 1115)

10. W okresie objętym kontrolą do WIORiN nie wpływały skargi związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin.

(akta kontroli str. 1154)

11. Zasady współpracy WIORiN z innymi organami kontrolnymi określone zostały w dziale VIII pkt. 9 *Procedury kontroli*. Zgodnie z ww. procedurą w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości nienależących do kompetencji Inspekcji, np. naruszenie przepisów dotyczących przechowywania nawozów, wprowadzanie do obrotu nawozów do stosowania w rolnictwie ekologicznym, pomimo braku takich wskazań, zarządzający kontrolę zobowiązany był niezwłocznie informować na piśmie uprawnione podmioty⁹³.

(akta kontroli str. 986-1047)

W okresie objętym kontrolą WIORiN w ramach prowadzonego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i śwur współpracował z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska⁹⁴ w Opolu oraz Krajową Administracją Skarbową⁹⁵ - Izdami Administracji Skarbowej w Opolu i we Wrocławiu. Współpraca z KAS obejmowała wydanie przez WIORiN opinii w zakresie dopuszczenia wyrobów - nawozów wskazanych w piśmie Naczelnika Opolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Opolu do swobodnego obrotu na rynku wspólnoty Unii Europejskiej oraz wydania opinii - na wniosek Delegatury Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego we Wrocławiu – Oddziału Celnego nr I we Wrocławiu - w sprawie

⁸⁶ Dojazd osób kontrolujących do miejsca przeprowadzenia kontroli – 2x20,00 zł, pobranie próbki 1x23,00 zł, kontrolę oznakowania środka wspomagającego uprawę roślin 2x3,00 zł oraz kontrolę dokumentów 1x17,00 zł, kontrolę procesu technologicznego, warunki produkcji, składowania oraz transportu nawozów 1x17,00 zł.

⁸⁷ Wezwanie WIORiN z 28 czerwca 2022 r. do wniesienia opłaty w kwocie 309,66 zł za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności kontrolnych i przeprowadzenie badań laboratoryjnych na rachunek Urzędu Skarbowego w Kluczborku.

⁸⁸ Informacja OSCh-R w Opolu z 29 lipca 2022 r. o wysokości naliczonych opłat za badania laboratoryjne.

⁸⁹ Obejmowała: dojazd osób kontrolujących do miejsca przeprowadzenia kontroli – 2x20,00 zł, pobranie próbki 1x23,00 zł, kontrolę oznakowania środka wspomagającego uprawę roślin 2x3,00 zł, kontrolę dokumentów 10x17,00 zł, kontrolę procesu technologicznego, warunki produkcji, składowania oraz transportu śwur 2x24,00 zł, koszt dostarczenia próby organicznego mineralnego podłoża do upraw Bzinica Nowa – Opole 1x20,38 zł.

⁹⁰ Wezwanie WIORiN z 22 sierpnia 2022 r. do wniesienia opłaty w kwocie 400,86 zł za przeprowadzenie przez Inspekcję czynności kontrolnych i przeprowadzenie badań laboratoryjnych na rachunek Urzędu Skarbowego w Oleśnie.

⁹¹ Dz.U. Nr 17, poz. 108, ze zm.

⁹² Dz.U. Nr 29, poz. 174 ze zm.

⁹³ W tym: Inspekcję Ochrony Środowiska, Inspekcję Weterynaryjną, IJHARS oraz Urząd Miar.

⁹⁴ Dalej: WIOŚ.

⁹⁵ Dalej: KAS.

ujawnionych, w trakcie prowadzonych czynności, worków foliowych z nawozem, które nie były prawidłowo oznaczone, a objęty tym czynnościami przedsiębiorca nie uzyskał pozwolenia na wprowadzenie nawozu do obrotu. Z wydanych przez Inspektora Wojewódzką opinii (z 21 kwietnia i 17 grudnia 2021 r.) wynikało m.in., że wskazane przez KAS nawozy nie spełniają wymagań dotyczących wprowadzania do obrotu na terytorium RP.

(akta kontroli str. 1141-1144, 1294-1299)

Wojewódzka Inspektor pismami z 2 i 23 lutego i 14 marca 2023 r. zwróciła się do Dyrektorów Izby Administracji Skarbowej w Opolu, Wrocławiu i Katowicach z prośbą o udostępnienie wykazu podmiotów z Opolszczyzny importujących w latach 2020-2023 na polski rynek nawozy, nawozy oznaczone znakiem „NAWÓZ WE” i środki wspomagające uprawę roślin oraz produkty nawozowe UE. Izba Administracji w Opolu przekazała dane jednego podmiotu, Izba Administracji we Wrocławiu - powołując się na tajemnicę celną - odmówiła przekazania wnioskowanych informacji, a Izba Administracji w Katowicach do dnia kontroli (23 marca 2023 r.) nie udzieliła wymaganej odpowiedzi.

(akta kontroli str. 984-985, 1104-1106)

W ramach prowadzonej współpracy, Inspektorat 30 stycznia 2023 r. poinformował WIOŚ w Opolu o wydaniu decyzji w sprawie zakazu wprowadzania do obrotu organiczno-mineralnego podłoża do upraw „Podłoże uniwersalne do roślin doniczkowych nietolerujące nadmiaru wody”, które nie spełniało wymagań jakościowych.

(akta kontroli str. 1145)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki współpracy Inspektoratu z Urzędem Miar, Inspekcją Weterynaryjną w Opolu oraz organami ścigania w zakresie kontroli nawozów i środków wspomagające uprawę roślin, które wytworzone zostały z produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych. Z ww. podmiotami nie były zawierane również porozumienia w sprawie takiej współpracy.

(akta kontroli str. 1115-1117)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że w okresie objętym kontrolą WIORiN nie otrzymywał od WIOŚ w Opolu *informacji w zakresie nieprawidłowości związanych z gospodarowaniem osadami ściekowymi oraz innymi odpadami, które były wykorzystywane w procesie produkcji środków wspomagających uprawę roślin*. W 2023 r. odbyło się natomiast spotkanie robocze przedstawicieli WIORiN i WIOŚ w Opolu, które dotyczyło współpracy w zakresie nawozów.

(akta kontroli str. 1116-1117)

12. Plany działalności WIORiN opisane w punkcie pierwszym wystąpienia pokontrolnego, określały cele i zadania przewidziane do realizacji, mierniki poziomu wykonania zadań oraz ryzyka ich niewykonania. W oparciu o sprawozdania poszczególnych komórek organizacyjnych WIORiN, przygotowywane były roczne sprawozdania z wykonania planu Inspektoratu. Do pomiaru stopnia realizacji celu w zakresie nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin stosowano miernik obejmujący liczbę kontroli/liczbę podmiotów podlegających kontroli, który, w poszczególnych latach objętych kontrolą, został osiągnięty. W odniesieniu do realizowanych zadań dotyczących nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin nie wystąpiły ryzyka zidentyfikowane na etapie planowania.

W latach 2020-2022 w WIORiN nie były prowadzone kontrole zewnętrzne obejmujące problematykę sprawowania nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu nawozów,

nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i środków wspomagających uprawę roślin.

(akta kontroli str. 309-384, 387-418, 453-458, 861-8671111-1112)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Projekt Statutu WIORiN, uwzględniający m.in. zadania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin Wojewódzki Inspektor⁹⁶ przedłożył do zaopiniowania Wojewodzie Opolskiemu dopiero 15 lutego 2022 r., a do GIORiN 22 lutego 2022 r., pomimo tego, że zadania w tym zakresie zostały powierzone Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa od 1 lipca 2020 r. Ostateczny projekt Statutu, po zaopiniowaniu przez GIORiN, przekazany został Wojewodzie Opolskiemu 9 maja 2022 r.

Jednocześnie zadania związane z nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu nawozów zostały w formie pisemnej powierzone pracownikom w styczniu 2021 r., a 26 lutego 2021 r. zostały odzwierciedlone w Regulaminie Organizacyjnym WIORiN.

Powyższe, w ocenie NIK, świadczy o braku wymaganej rzetelności działań w tym zakresie. Zgodnie ze Standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁹⁷ (standard II.A.3) *struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika.*

(akta kontroli str. 486, 488-500)

Wojewódzka Inspekcja wyjaśniła, że *zadania dotyczące nadzoru nad wprowadzaniem na rynek nawozów nie zostały uwzględnione w statucie WIORiN do 20 maja 2022 r., z uwagi na niedopatrzenie oraz długi czas procedowania projektu statutu.*

(akta kontroli str. 483, 486)

2. W ramach czterech⁹⁸, z 10 kontroli nawozów i śwur, nie zostały zlecone badania zanieczyszczeń, o których mowa w § 14 rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu. Ponadto w trzech⁹⁹ kontrolach, w których badano zanieczyszczenia, nie zlecono badań dotyczących metali ciężkich (chromu, ołowiu, rtęci, niklu kadmu), wskazanych w § 14 pkt 1 tego rozporządzenia.

Stosownie do art. 30 ust. 2 pkt. 3 ustawy o nawozach i nawożeniu, w ramach sprawowanego nadzoru, organy Inspekcji oraz upoważnieni pracownicy Inspekcji są uprawnieni m.in. do przeprowadzenia kontroli w zakresie spełniania przez nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wymagań jakie powinny one spełniać w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń, określonych, na podstawie art. 10 pkt 5 lub art. 11 pkt 5 ww. ustawy. Ponadto zgodnie z *Procedurą kontroli* zakres kontroli wprowadzania nawozów oraz środków wspomagających uprawę roślin obejmować miał m.in. spełnienie nie tylko wymagań jakościowych deklarowanych przez wprowadzającego do obrotu, ale również spełnienie wymagań w zakresie dopuszczalnych rodzajów zanieczyszczeń, wykonywanych na podstawie badań laboratoryjnych przeprowadzanych przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze.

(akta kontroli str. 1109-1110)

⁹⁶ Wniosek projektu Statutu złożony został Wojewodzie Opolskiemu 15 lutego 2022 r., wniosek Statutu przekazany został do zaopiniowania Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin 22 lutego 2022 r.

⁹⁷ Załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów w Komunikacie z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 15 poz. 84).

⁹⁸ OBR.7128.1.2021, OKL.7128.1.2021, ONY.7128.1.2021, OOP.7128.2.2021.

⁹⁹ OGL.7128.1.2022, OKL.7128.2.2022, OOL.7128.1.2022.

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że (...) Podczas prowadzonych kontroli w latach 2021-2022 odstąpiono od zlecenia badań w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń ze względu na niedopatrzenie wynikające z braku wiedzy, iż badania należy wykonywać w szerszym zakresie niż wynikające z decyzji MRiRW pozwalających na wprowadzanie do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin oraz deklaracji producenta. Ponadto nadmieniamy, że są to pierwsze lata sprawowania nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin, co wiąże się z ciągłym poszerzaniem wiedzy i nabywaniem doświadczeń. W roku bieżącym WIORiN w Opolu będzie zlecał wykonanie badań dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń oraz na badania zakresie obecności żywych jaj pasożytów jelitowych *Ascaris sp.*, *Trichuris sp.* *Toxocara sp.* oraz bakterii z rodzaju *Salmonella*. (...) w wyniku niedopatrzenia pominięto w badaniach zanieczyszczenia metalami: chrom, kadm, nikiel, rtęć.

(akta kontroli str.974-975, 981-982, 1107-1108, 1111-1112)

3. Wojewódzki Inspektor, do 30 marca 2023 r. nie podjęła rzetelnych działań zmierzających do niezwłocznej weryfikacji prawidłowości realizacji dwóch decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków wspomagających uprawę roślin i nawozu¹⁰⁰ wydanych 4 sierpnia 2022 r. i 10 stycznia 2023 r. oraz jednej decyzji w sprawie nakazu wycofania z obrotu środka wspomagającego uprawę roślin¹⁰¹ wydanej 25 stycznia 2023 r. Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy o nawozach i nawożeniu decyzje te podlegały natychmiastowemu wykonaniu.

(akta kontroli str. 508, 511-515, 537-541, 542-549, 849-851)

Wojewódzka Inspektor wyjaśniła, że (...) Przedsiębiorcy, na których nałożono przedmiotowe decyzje zostali wyznaczeni do kontroli planowanej na 2023 roku wraz z pobraniem próbek do badań w zakresie spełnienia wymagań jakościowych jak i poziomu dopuszczalnych zanieczyszczeń. Termin przeprowadzenia kontroli ustalono po przekazaniu przez GIORiN harmonogramu pobrania próbek nawozów i środków wspomagających uprawę roślin. Zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli w obu przypadkach zostały wysłane do przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 1161, 1162)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy o nawozach i nawożeniu, decyzje wydane na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy, podlegają natychmiastowemu wykonaniu. Biorąc pod uwagę, że na podstawie art. 30 ww. ustawy Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawuje nadzór nad wprowadzaniem do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, WIORiN w ramach prowadzonego nadzoru winien niezwłocznie ustalić, czy obowiązki nałożone w decyzjach zostały faktycznie wykonane, a w przypadku ich niewykonania, podjąć działania w celu ich realizacji w trybie przepisów ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁰².

W trakcie niniejszej kontroli NIK, WIORiN przesłał do ww. przedsiębiorców zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli (odpowiednio 30 i 31 marca br.).

(akta kontroli str. 1158-1160, 1371-1377)

¹⁰⁰ Decyzja nr WOR.7140.17.2022 z 4 sierpnia 2022 r. o zakazie wprowadzania do obrotu nawozu i decyzja nr WOR.7140.27.2022 z 10 stycznia 2023 r. o zakazie wprowadzania do obrotu środka wspomagającego uprawę roślin.

¹⁰¹ Decyzja nr WOR.7140.28.2022 z 25 stycznia 2023 r.

¹⁰² Dz.U. z 2022 r., poz. 479 ze zm.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie bieżącego odzwierciedlenia aktualnych zadań jednostki w dokumentach określających jej organizację wewnętrzną.2. Zapewnienie weryfikacji, w ramach prowadzonych kontroli, spełniania przez nawozy i środki wspomagające uprawę roślin wymagań w zakresie dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń.3. Niezwłoczne podejmowanie działań w celu weryfikacji prawidłowości wykonania decyzji wydanych na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu, podlegających natychmiastowemu wykonaniu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 10 maja 2023 r.

Kontroler
Agnieszka Roszczak-Fedorowicz
główny specjalista kontroli
państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

podpis
Iwona Zyman